

KYSELYTUNTI / NRO 32.
 KKYS / MKYS _____

kysymys kyselytunnille

Sirpa Puhakka [sirpa.puhakka@vasemmistoliitto.fi]

Lähetetty: 27. elokuuta 2012 11:15

Vastaanottaja: Kirjaamo Helsinki

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
27. 08. 2012	
Dnro/Dnr	HEZ 2012 - 011 710
Tehdäväljoukko Oppgitteskrift	00 00 03
2012	

SIRPA PUHAKKA 27.8.2012

Kaupunginvaltuutettu (vas) KYSYMYS VALTUUSTON KYSELYTUNNILLE 27.8.2012

MITEN KAUPUNKI VALVOO TYÖEHTOSOPIMUSTEN NOUDATTAMISTA

YHTIÖIDENSÄ JA KAUPUNGIN OMILLA TYÖMAILLA?

Helsingin Sanomien uutisoinnin mukaan (23.8.2012) Helsingin ja Espoon omistaman Länsimetro Oy:n työmaalla on jätetty maksamatta vuoro- ja ylityökorvauksia. Auto- ja kuljetusalan työntekijäliiton AKT:n mukaan kymmenet työntekijät ovat menettäneet työehtosopimusten rikkomisen vuoksi tulojaan.

Tapaus ei ole ainutlaatuinen harmaan talouden tapaus kaupungin työmaalla. Tässä samassa jutussa viitataan Espoossa harmaan talouden piirissä toimineeseen siivousalan yritykseen ja sen irtisanomiseen. Vasemmistoliiton valtuustoryhmä on ollut huolestunut Helsingin kaupungin rakennustyömaiden mahdollisesta harmaan talouden rehottamisesta.

Uutisoinnin perusteella nousee kaksi kysymystä päällimmäiseksi: väitteet tietämättömyydestä ja toisaalta valvontavastuun väistely. Pääurakoitsijat YIT- ja Kalliorakennus-yhtiöt vetoavat tietämättömyyteen. Helsingin ja Espoon omistaman Länsimetro Oy:n toimitusjohtaja on jättänyt tiedon rikkomuksista omaan arvoonsa ja lomailut. Työehtosopimusta rikkonut yritys taas sanoo, ettei liiton miehiä enää tule töihin. Aikamoista villin lännen menoa tapahtuu kaupunkien työmaalla.

Harmaan talouden kitkemiseksi tulee toimia tosissaan eikä ainoastaan juhlapuheissa. Kaupungilla ja kaupunkien omistamilla yhtiöillä on erityinen vastuu harmaan talouden estämisessä. Työmailla tulee olla nollatoleranssi asiassa.

Kysynkin, että mihin toimiin Helsingin kaupunki on ryhtynyt ko. tapauksen suhteen? Miten kaupunki aikoo välttää, ettei vastaavanlaisia työehtosopimusten rikkomista tapahdu kaupungin omilla työmailla?

32

Vastaus vt Sirpa Puhakan kysymykseen työehtosopimusten noudattamisesta kaupungin omilla työmailla

HEL 2012-011710 T 00 00 03

Rakennus- ja ympäristötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan vastaus

Valtuutettu Sirpa Puhakka tiedustelee, mihin toimiin kaupunki on ryhtynyt työehtosopimusten noudattamisen valvomiseksi kaupungin omilla työmailla.

Kaupunginhallitus on 19.12.2011 hyväksynyt uudet ohjeet harmaan talouden torjumiseksi kaupunkikonsernin hankinnoissa. Ohjeissa on yksityiskohtaisesti ohjeistettu menettelytavat, joilla harmaata taloutta hankintojen yhteydessä torjutaan. Ohjeistus on ajantasainen ja antaa hankintayksiköille selkeät toimintaohjeet mm. tarvittavien selvitysten hankimisesta ennen hankintapäätöksen tekoa ja sopimussuhteen aikana. Ohjeet koskevat koko kaupunkikonsernia.

Hankintayksikön on mm. pyydettävä selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista tarjoajalta, joka alustavan tarjousvertailun mukaan on voittamassa tarjouskilpailun. Hankintaa koskevissa sopimuksessa on ehto, että toimittajan on vaadittava samat tiedot mahdollisilta alihankkijoilta. Jos tarjoajan toimittama selvitys antaa aiheen epäillä, että tämä ei noudata tai rikkoo työhön sovellettavaa työehtosopimusta tai että työehdot eivät ole lain mukaisia, on hankintayksikön tutkittava, voidaanko tarjoaja sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle. Jos tarjoaja jättää pyydetyn selvityksen toimittamatta, on tarjoaja suljettava tarjouskilpailun ulkopuolelle.

Syyskuun alussa 2012 tehtiin hankintalakiin muutos, jolla kiristettiin hankintalain määräyksiä rakennusalaalla. Hankintayksiköiden on 1.9.2012 alkaen otettava rakentamistoimintaa koskeviin sopimuksiin lauseke, jonka mukaan sopimukseen liittyvissä työsuhteissa on noudatettava vähintään niitä työsuhteen vähimmäisehtoja, joita Suomen lain ja työehtosopimusmääräysten mukaan on noudatettava samanlaatuisessa työssä.

Kyseinen lauseke on jo otettu keskeisimpien kaupungin toimijoiden, kuten asuntotuotantotoimiston, liikennelaitos -liikelaitoksen, rakennusviraston ja rakentamispalvelun (Stara), urakkasopimuksiin.

Harmaan talouden ohjeistuksessa rajoitetaan myös alihankintojen kettuttamista sekä edellytetään ulkomaisten työntekijöiden työntekooikeuden varmistamista. Työntekijöiltä edellytetään kuvallista henkilötunnistetta, jossa on 1.9.2012 alkaen oltava myös työntekijän veronu-

mero. Näilläkin toimenpiteillä pyritään osaltaan varmistamaan, että toiminta on asianmukaista.

Harmaan talouden torjunta vaatii yhteistyötä eri tahojen kuten verottajan ja rakennusalan toimijoiden kanssa. Yhteistyö verottajan kanssa on säännöllistä. Yhteistyötä myös Rakennusliiton kanssa on tehty mm. asuntotuotantotoimiston hankkeissa esimerkiksi yhteisin työmaakäyntein, joissa selvitetään myös työehtomääräysten noudattamista.

Mediassa esiintuotua Länsimetro Oy:n työehtosopimusten rikkomisväitettä on yhtiön toimesta selvitetty. Länsimetro Oy:n tarjouspyynnöissä ja urakkasopimuksissa edellytetään vastaavasti kuin kaupungin ohjeistuksessakin, että tarjoaja täyttää yhteiskunnalliset velvoitteensa. Länsimetro Oy tekee jatkuvaa yhteistyötä sekä verottajan että työsuojelupiirin kanssa.

Uutisoinnissa esiintyneiden väitteiden perustella on kuljetusliikkeiden toimintaan liittyen tehty ylimääräinen tarkastus. Länsimetron työmailla on pääurakoitsijoilla aliurakoimassa kaikkiaan yksitoista kuljetusliikettä, joiden kaikkien todettiin noudettavan voimassa olevan työehtosopimuksen ehtoja. Aikaisemmasta toiminnasta löytyi viisi työehtosopimusrikkomusta, joista neljä on sovittu tai yhden osalta sopiminen on vireillä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 [Vt Sirpa Puhakan kysymys](#)